18/01/2022

Честваме празника на св. Атанасий Велики

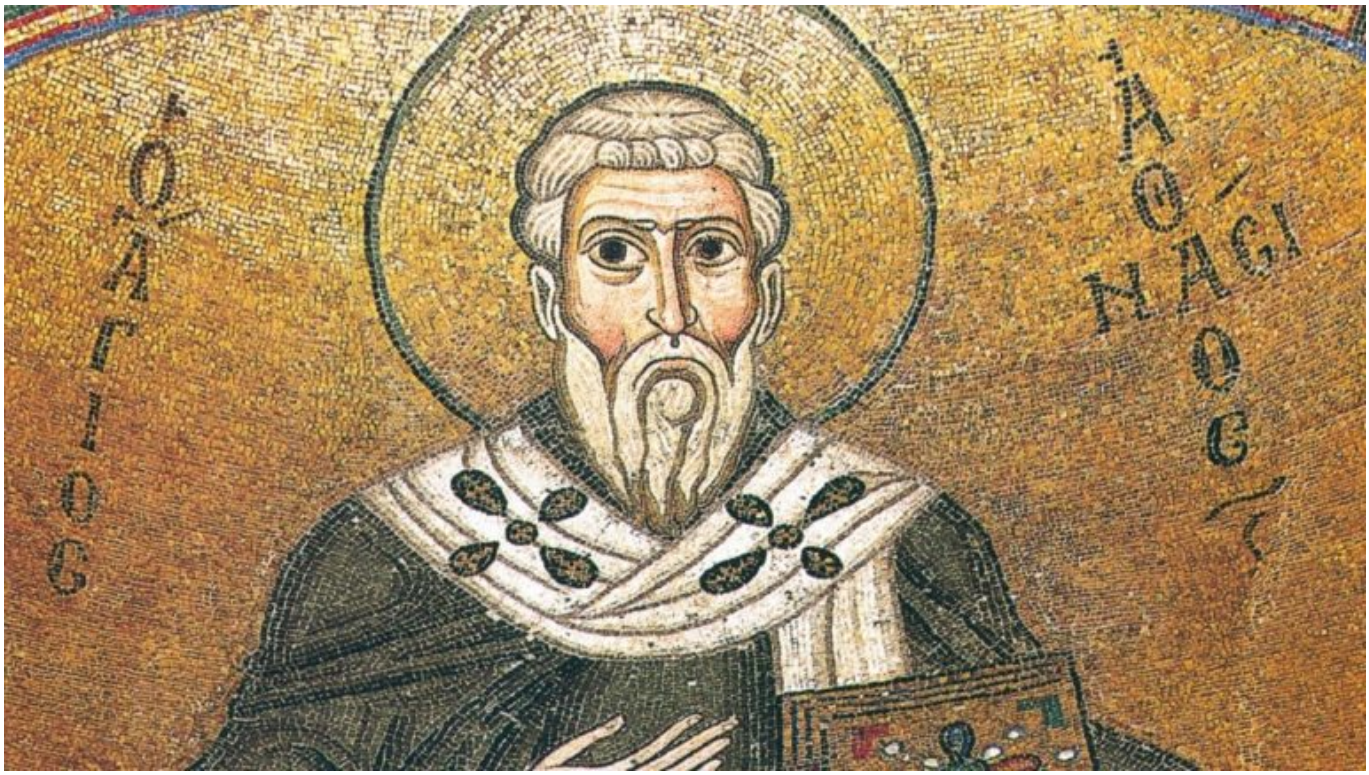

Св. Атанасий е велик изповедник и учител на Църквата, велик защитник на християнското учение за Боговъплъщението. Роден е през 295 г. в столицата на Египет Александрия. Син на бедни родители християни, той получил прекрасно образование но изучавал усърдно Свещеното писание. Богу било угодно още преди да завърши обучението си, една случка да предопредели неговата съдба.

Веднаж Александрийският архиепископ св. Александър гледал през прозореца и вниманието му привлякла интересна гледка: група момчета-християни играели на морския бряг, кръщавайки своите връстници-езичници. Децата избрали Атанасий за „епископ“, други деца били свещеници и дякони, а езически деца били водени към „епископа“, за да ги кръсти. Архиепископ Александър заповядал да доведат децата при него и ги разпитал за подробностите на играта. След като ги изслушал, убеден че кръщението било извършено изцяло в съгласие с Църковния устав, архиепископът признал кръщението за действително, допълнил го с Миропомазване на новопокръстените и посъветвал родителите на Атанасий да подготвят сина си за църковно служение. След като момчето завършило образованието си, Александър го взел в своя дом и го направил свой духовен

син и секретар. Така започнал духовния път на бъдещия св. Атанасий Велики, когото още приживе нарекли „баща на православието“.

В 319 г. Атанасий станал дякон. Между това в Александрия се появила ереста на местния свещеник Арий. Той учил, че Христос – не само като човек, но и като Бог – не бил равночестен на Отца, а бил по-нисш Бог, Който е само подобен на Отца, а в действителност е сътворен, имащ начало във времето. Това учение се разпространявало бързо. Много пъти Александър го уговарял и разобличавал, като в този труд Атанасий винаги му помагал. Арий обаче бил упорит, ереста се ширела и се наложило да се свикат епископски събори за нейното изкореняване. Такива били поместните събори в Александрия, в Антиохия и най-сетне Първият вселенски събор в Никея през 325 година, на който присъствал и самият император Константин Велики. Атанасий присъствал на Никейския събор заедно с архиепископа си Александър, и решително помогнал за осъждането на Арий. Неговият забележителен принос в работата на Първия вселенски събор толкова го прославил, че той се завърнал у дома си като известен богослов.

На следващата година св. Атанасий бил поставен за Александрийски архиепископ. Заради повдигнати обвинения в користолюбие и в груби насилия над клириците от враговете-ариани на св. Атанасий, бил свикан събор в Трир, който независимо от изложените доказателства в защита на невинността на архиепископа на Александрия, все пак го осъдил. Като видял, че по този начин няма да се добере до правдата, св. Атанасий се срещнал лично в Цариград с император Константин Велики и му представил истината.

Императорът извикал участниците в Трирския събор за преразглеждане на делото, но враговете на св. Атанасий успели да подведат императора с нова клевета. Като видял, че не е възможно да примири Атанасий с неговите противници и като се опасявал от бунт в Александрия, императорът решил да пожертва нейния архиепископ и да го изпрати на заточение в Галия, където той прекарал две години. След смъртта на Константин Велики, неговите наследници с указ върнали св. Атанасий за епископ на Александрия. Това дало нов повод на Атанасиевите врагове да го обявят за незаконен епископ вече на основанието, че бил върнат на катедрата от светската власт.

През този печален период от църковната история враговете на св. Атанасий Велики на няколко пъти успявали да извоюват неговото осъждане и изгнание. От всичките 47 години на своето епископско служение той прекарал 15 години в изгнание.

Още в първите си съчинения, Слово към езичниците и Слово за въплъщението на Бог Слово и за явяването Му в плът пред нас, била набелязана главната тема на неговото богословие. Основни негови догматически съчинения са Четири слова против арианите (ок. 356–359), посветени на утвърждаването на божествеността на Спасителя. На него приписват и Житието на св. Антоний, както и множество трактати коментари към Св. Писание, книги с нравоучителен характер и проповеди. В тези негови съчинения са пръснати най-дълбоки и преливащи от истинска мъдрост богословски и нравствени истини. Нему св. Църква дължи разгромяването на опасната арианска ерес и създаването на Никео-Цариградския Символ на Вярата.

В 373 г. св. Атанасий починал в Александрия на 76 годишна възраст. Църквата чества паметта му на 2 май и на 18 Януари (съвместно със св. Кирил Александрийски).

dobrotoliubie.com